

**UCHWAŁA NR 9.70.2015
RADY GMINY DUBICZE CERKIEWNE**

z dnia 29 grudnia 2015 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Rozwoju Miejscowości Dubicze Cerkiewne na lata 2016 -2023

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 1515), uchwała się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się „Planu Rozwoju Miejscowości Dubicze Cerkiewne na lata 2016 -2023” przyjęty Uchwałą Nr 1/2015 z dnia 14 grudnia 2015r. Zebrania Wiejskiego wsi Dubicze Cerkiewne stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, który realizowany będzie w miarę posiadanych środków finansowych ujętych w budżecie gminy.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dubicze Cerkiewne.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Jerzy Karpiuk

PLAN ROZWOJU
MIEJSCOWOŚCI
DUBICZE CERKIEWNE
NA LATA 2016 - 2023

GMINA DUBICZE CERKIEWNE
POWIAT HAJNOWSKI
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

Zatwierdzony na zebraniu wiejskim w dniu 14 grudnia 2015 r.

SPIS TREŚCI:

1. ZAŁOŻENIA PLANU ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI.....	3
2. CHAREKTERYSTYKA GMINY DUBICZE CERKIEWNE.....	4
2.1. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA.....	4
2.2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ZASOBY NATURALNE.....	5
2.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	7
2.4. INFRASTRUKTURA I WALORY TURYSTYCZNE.....	10
2.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	12
3. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI DUBICZE CERKIEWNE.....	14
3.1. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI WSI DUBICZE CERKIEWNE.....	15
3.2. ANAIZA ZASOBÓW WSI DUBICZE CERKIEWNE.....	18
4. ANALIZA SWOT.....	22
5. WIZJA ROZWOJU WSI - OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ.....	26
5.1. ARKUSZ PLANOWANIA.....	26
5.2. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	29
5.3. ŹRÓŁA FINANSOWANIA PLANOWANYCH ZADAŃ.....	35
6. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI DUBICZE CERKIEWNE.....	36
7. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.....	37

1. ZAŁOŻENIA PLANU ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

Plan Rozwoju Miejscowości obejmuje wykaz priorytetów i celów rozwoju sołectwa Dubicze Cerkiewne na lata 2016 - 2023 zgodnie z dokonaną przez społeczność lokalną analizą zasobów i ustaloną hierarchią potrzeb.

Podstawowym celem przygotowania Planu w oparciu o konsultacje społeczne, jest pobudzenie aktywności lokalnych środowisk i stymulowanie współpracy mieszkańców na rzecz rozwoju oraz promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną, kulturową i przyrodniczą, zaangażowanie w sprawy rozwoju wsi, jej zagospodarowanie i upiększenie, poprawę warunków życia mieszkańców oraz stworzenie szansy uzyskania środków finansowych w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Na podstawie konsultacji społecznych, w trakcie rozmów i podczas zebrania mieszkańców określono wszystkie ważne obszary problemowe oraz preferencje rozwojowe wynikające z istniejących uwarunkowań.

Zasięg terytorialny Planu wyznaczają granice administracyjne sołectwa. Plan obejmuje cele i priorytety, których realizacja sięga końca 2023 roku. Plan przewiduje okresową ocenę i aktualizację wskazanych priorytetów i zadań do realizacji w ramach konsultacji społecznych.

Plan Rozwoju Miejscowości opracowany został w celu efektywnego korzystania ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

Plan Rozwoju Miejscowości Dubicze Cerkiewne został opracowany przy udziale mieszkańców wsi w oparciu o konsultacje społeczne. W opracowaniu Planu brali udział:

Irena Kiryluk - sołtys wsi, przewodniczący Rady Sołeckiej

Jan Czykwin - członek Rady Sołeckiej

Piotr Iwaniuk - członek Rady Sołeckiej

Zbigniew Krawczyk - członek Rady Sołeckiej

Stefan Pietrzak – członek Rady Sołeckiej

Włodzimierz Misiejuk - radny wsi Dubicze Cerkiewne

Mikołaj Czykwin - radny wsi Dubicze Cerkiewne

oraz mieszkańcy.

2. CHAREKTERYSTYKA GMINY DUBICZE CERKIEWNE

2.1. SYTUACJA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA

Gmina Dubicze Cerkiewne leży w powiecie hajnowskim, w sąsiedztwie Puszczy Białowieskiej, w obszarze chronionego krajobrazu o wysokich walorach turystycznych i krajobrazowych, obejmującym tereny ekologicznie czyste. Gmina jest członkiem Stowarzyszenia Gmin Puszczy Białowieskiej.

Pod względem podziału administracyjnego leży w województwie podlaskim, w południowo – wschodniej jego części i graniczy z gminami: od północy, północnego – wschodu i wschodu z gminą Hajnówka, od południa i południowego – zachodu z gminą Kleszczele, od zachodu z gminą Orla (powiat bielski), od północnego – zachodu z gminą Czyże, natomiast południowo – wschodnia granica gminy stanowi granicę państwa na odcinku ok.8 km.

Gmina liczy 1634 mieszkańców (dane z 10 grudnia 2015r.). Obszar jej wynosi 151,5 km². Sieć osadnicza gminy liczy 29 miejscowości wiejskich wchodzących w skład 17 sołectw.

Siedzibą gminy jest miejscowość Dubicze Cerkiewne. Pełni ona funkcję ośrodka obsługi lokalnej w zakresie: ochrony zdrowia, oświaty, kultury oraz obsługi administracyjnej. Na jej terenie funkcjonują obiekty usługowe z zakresu usług podstawowych: biblioteka, ośrodek kultury, punkt pocztowy, ośrodek zdrowia, boisko sportowe, szkoła, urząd gminy, bank, remiza OSP, placówka Straży Granicznej, apteka.

Mieszkańcy gminy korzystają z usług ponad lokalnych w zakresie szkolnictwa średniego, ochrony zdrowia, kultury, sportu, administracji, obsługi finansowej, ubezpieczeń i innych, zlokalizowanych w mieście Hajnówka – siedzibie powiatu.

Zasadniczą część powierzchni gminy Dubicze Cerkiewne zajmują lasy i tereny zadrzewione - 54%. Użytki rolne stanowią około 41% powierzchni ogólnej gminy, z tego grunty orne zajmują 24 % powierzchni, a łąki i pastwiska – 17 %. Pozostałe grunty - 5%.

Gmina Dubicze Cerkiewne jest gminą typowo rolniczą, w związku z tym znaczna część mieszkańców zatrudniona jest w rolnictwie i leśnictwie. Liczba podmiotów gospodarczych podejmujących działalność w ciągu roku systematycznie spada. Na terenie gminy przeważają podmioty gospodarcze prowadzące działalność handlową, usługową, produkcyjną.

2.2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ZASOBY NATURALNE

Gmina Dubicze Cerkiewne leży w sąsiedztwie Puszczy Białowieskiej w obrębie mezoregionu Równiny Bielskiej, leżącej w makroregionie Niziny Północnopodlaskiej. Cechą charakterystyczną tego obszaru jest płaskie ukształtowanie powierzchni z nielicznymi płytkimi obniżeniami oraz grupami łagodnych wzniesień. W obrębie gminy można wyróżnić dwa obszary:

- piaszczystą równinę sandrową Puszczy Białowieskiej, zajmującą południowo – wschodnią i północno – wschodnią część gminy,
- równinę gliniastą, znajdującą się na północny i południowy – zachód od miejscowości Dubicze Cerkiewne.

Teren gminy Dubicze Cerkiewne cechuje się występowaniem gleb, które zaliczane są do glin, piasków gliniastych oraz piasków słabo gliniastych całkowitych i podścielonych piaskiem luźnym oraz piasków luźnych całkowitych. Zgodnie z typologią gleb, gleby gminy zaliczane są do gleb piaszkowych i są to np. gleby bielcowe, rdzawe, brunatne kwaśne. Gleby lepsze skupiają się w zachodniej i północno-zachodniej części gminy. Zaliczają się do nich gleby pseudo bielcowe, brunatne właściwe, gleby brunatne wylugowane i kwaśne oraz czarne ziemie. Na obszarze gminy dominują bardzo słabe gleby VI i V klasy bonitacyjnej, zajmując łącznie ponad 66% powierzchni gruntów ornych. W przypadku użytków zielonych, ponad 54% powierzchni użytków stanowią gleby V klasy bonitacyjnej. Bardzo dużą powierzchnię, bo ponad 30% użytków rolnych, zajmują gleby marginalne.

Gmina Dubicze Cerkiewne pod względem hydrograficznym należy do zlewni dwóch rzek Narwi i Bugu. Sieć rzek na obszarze gminy tworzona jest przez rzekę Orlankę znajdującą się w zlewni rzeki Narew oraz przez jej główny dopływ - rzekę Orla. Są to rzeki odprowadzające wody z większej części obszaru gminy do Narwi. Podstawowy układ sieci rzecznej w zlewni rzeki Bug tworzą rzeki Perebel i Policzna, będące dopływami rzeki Leśna Prawa, która jest prawobrzeżnym dopływem Bugu.

Na obszarze gminy Dubicze Cerkiewne wody podziemne występują głównie w piaszczysto – żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz węglanowych utworach kredowych. Gmina Dubicze Cerkiewne zlokalizowana jest w obrębie występowania wodonośnych utworów kredowych znajdujących się na głębokości 100 – 150 m.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę pitną i na potrzeby gospodarcze na obszarze gminy są wody podziemne, pochodzące z utworów czwartorzędowych.

Grunty pod lasami i zadrzewieniami zajmują powierzchnię 81810 ha. Lesistość gminy wynosi 54% i jest zdecydowanie wyższa od średniej województwa podlaskiego. Dominuje tu bór mieszany świeży, las mieszany i las świeży, przy głównym udziale boru świeżego, lasu wilgotnego i olsu. W siedliskach boru mieszanego świeżego przeważają drzewostany sosnowo – świerkowe z domieszką dębu i brzozy. Siedliska olsu charakteryzują się występowaniem w drzewostanie głównie jesionu, olszy, oraz świerku, brzozy i osiki.

Występowanie złóż surowców mineralnych na obszarze gminy Dubicze Cerkiewne związane jest z położeniem gminy oraz z utworami czwartorzędowymi pokrywającymi powierzchnię gminy. W obrębie gminy występują złoża kruszywa naturalnego, piaski i żwiry w miejscowości Czechy Orlańskie, Jelonka, Grabowiec.

Do obszarów objętych ochroną prawną na terenie gminy Dubicze Cerkiewne zaliczamy: rezerwaty przyrody; obszary chronionego krajobrazu; pomniki przyrody; użytki ekologiczne;

Rezerwaty przyrody na terenie gminy:

- Starzyna – fragment rezerwatu leśno – ornitologicznego położonego w obrębie Nadleśnictwa Hajnówka o powierzchni 370,08 ha, utworzony w 1979r. Celem ochrony jest zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Białowieskiej z dobrze wykształconymi zespołami leśnymi typu boru mieszanego, odznaczającymi się bogatą florą oraz stanowiącymi ostoję głuszcza.
- Czechy Orlańskie – rezerwat leśny położony na obszarze Nadleśnictwa Bielsk, obejmuje powierzchnię 77,95 ha, utworzony w 1995r. Podstawowym celem ochrony jest zachowanie w naturalnym stanie zbiorowisk leśnych o charakterze borów mieszanych z drzewostanem sosnowo – świerkowym, stanowiących pozostałość dawnej Puszczy Bielskiej.

Do obszarów chronionego krajobrazu na terenie gminy Dubicze Cerkiewne należy obszar chronionego krajobrazu Puszczy Białowieskiej, który ma na celu ochronę i zachowanie Puszczy Białowieskiej stanowiącej ostatnie ostoje naturalnych puszczy nizinnych w Europie oraz wyróżniającej się wysokimi walorami krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi.

Na obszarze gminy za pomniki przyrody uznano 13 pojedynczych drzew oraz 1 głaz narzutowy i 2 zlepińce.

Na terenie gminy znajduje się obszar Natura 2000 (Jelonka PLH200019), obejmujący rezerwat przyrody Jelonka utworzony na piaszczystych nieużytkach porolnych w gminie Kleszczele na południowym skraju Puszczy Białowieskiej, wraz z otoczeniem oraz rezerwat Czechy Orlańskie, stanowiący pozostałość dawnej Puszczy Bielskiej (gmina Dubicze Cerkiewne). Trzy czwarte obszaru obejmują lasy iglaste, pozostałą część: siedliska rolnicze, łąkowo-zaroślowe i pozostałe leśne. Pokrywają go utwory zlodowacenia środkowopolskiego. Są to głównie piaski i żwiry z głazami. Pomimo ubogich gleb szata roślinna jest dość bogata i urozmaicona. W części wokół rezerwatu Jelonka występują głównie murawy napiaskowe z rzadkimi gatunkami roślin. W samym rezerwacie stwierdzono występowanie ponad 150 gatunków roślin naczyniowych, ok. 40 gatunków mszaków i ponad 60 gatunków porostów. Wśród roślin naczyniowych jest szereg gatunków rzadkich i zanikających w związku z powszechnym zalesieniem tego typu siedlisk. Część wokół rezerwatu Czechy Orlańskie porastają około 100 letni bór sosnowy i świerkowo-sosnowy. Największą powierzchnię zajmuje bór brusznicowy. Ostoja jest niezwykle cenna ze względu na bezkręgowce. Ponadto jest ona obecnie jednym z dwóch miejsc w województwie podlaskim (i w Polsce) rzeczywistego występowania modraszka eroidesa. Częste stwierdzenie obecności wilka w tym rejonie sugeruje, iż obszar ten stanowi ostoję dla tego gatunku. Występują tu naturalne bory sosnowe (w rezerwacie Czechy Orlańskie); stanowiska widłakowatych oraz rośliny z rodziny wrzosowatych.

Obszar gminy Dubicze Cerkiewne cechuje się czystym powietrzem atmosferycznym. Na jej terenie nie występują większe źródła przemysłowe emitujące zanieczyszczenia. Głównym źródłem emisji na terenie gminy są lokalne kotłownie węglowe i domowe piece grzewcze, a w mniejszym stopniu również środki transportu.

2.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Warunki komunikacyjne na terenie gminy są dość dobre. Przez teren gminy przebiega zmodernizowana w latach 2013 – 2014 droga wojewódzka nr 685 relacji Hajnówka – Kleszczele o długości 14,8 km o nawierzchni twardej, bitumicznej wraz z towarzyszącą jej na całej długości ścieżką rowerową. Sieć drogową na terenie Gminy tworzą także drogi

powiatowe o długości 67,6 km z czego prawie 96% to drogi utwardzone oraz gminne o długości 43 km, z czego 20% to drogi o powierzchni utwardzonej.

Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa relacji Siedlce – Czeremcha – Hajnówka – Siemianówka – granica państwa. Długość linii kolejowej wynosi około 9,65 km. Gęstość sieci kolejowej kształtuje się na poziomie około 6,4 km/100 km². Obsługa podróży odbywa się na stacji Witowo.

W gminie Dubicze Cerkiewne głównym źródłem zasilania w energię elektryczną jest stacja transformatorowo – rozdzielcza w Hajnówce. Odbiorcy energii elektrycznej są obsługiwani przez układ linii napowietrznych lub kablowych.

Zaopatrzenie w ciepło na potrzeby grzewcze i ciepłej wody jest realizowane wyłącznie w sposób indywidualny przez mieszkańców gminy (kotły węglowe, na olej, na drewno, energia elektryczna). Niewielkie zapotrzebowanie na ciepło w obiektach publicznych, rozproszenie zabudowy i małe jednostkowe zapotrzebowanie ciepła wynikające z charakteru zabudowy nie sprzyjają tworzeniu scentralizowanej gospodarki cieplnej. Brak na terenie gminy sieci gazowej uniemożliwia wykorzystanie tego medium w produkcji ciepła.

Coraz chętniej wśród mieszkańców wykorzystywana jest energia ze źródeł odnawialnych. W 2014 roku na terenie gminy w ramach projektu zamontowano 54 zestawy solarne na budynkach mieszkalnych oraz 2 zestawy na budynku Zespołu Szkolno - Oświatowego w Dubiczach Cerkiewnych. Wytworzona energia jest wykorzystywana do podgrzewania ciepłej wody użytkowej.

Przez teren gminy przebiega Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej łącząca dwa węzły szkieletowe w Hajnówce i Siemiatyczach. Jej długość na terenie gminy to 13960 m wzdłuż drogi wojewódzkiej i 375 m wzdłuż drogi gminnej. Węzeł dystrybucyjny został zlokalizowany w Grabowcu.

W gminie funkcjonuje jedno ujęcie wody podziemnej w Dubiczach Cerkiewnych. Źródłem poboru wody jest ujęcie wody podziemnej z utworów czwartorzędowych z dwóch studni wierconych SW 1 i SW 2 o głębokości ok. 59 m i wydajności ok. 66 m³/godz. przy depresji 26 i 20 m. Woda ujmowana jest z drugiej warstwy wodonośnej. Gmina Dubicze Cerkiewne jest zwodociągowana w 99%. Z systemu wodociągowego korzysta 1082 odbiorców (dane wg. przyłączy na dzień 30.09.2015r.).

Sieć kanalizacyjna obejmuje 4 miejscowości, a ścieki odprowadzane będą do oczyszczalni ścieków w Dubiczach Cerkiewnych lub w Starym Kornine. W miejscowości Dubicze Cerkiewne funkcjonuje biologiczna oczyszczalnia ścieków wybudowana w październiku 2002r. Wyposażona jest w punkt zlewny ścieków dowożonych, pompownię ścieków surowych ze zbiornikiem retencyjnym, oczyszczalnię biologiczną systemu BIOGEST, kanały grawitacyjne ścieków surowych i oczyszczonych. Oczyszczalnia ścieków w Starym Kornine wybudowana w 2012 roku to mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia ścieków w technologii niskoobciążonego osadu czynnego z napowietrzeniem o przepustowości 60,0 m³/d i przepustowości 400 RLM. Na terenie gminy funkcjonuje 75 przydomowych oczyszczalni ścieków, z czego 64 szt. to oczyszczalnie z filtrem grutowo-roślinnym. Pozostali mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych typu szambo.

Na terenie gminy Dubicze Cerkiewne obowiązuje pojemnikowo - workowy system zbiórki odpadów komunalnych. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach i workach zabezpieczonych przez właściciela nieruchomości. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych odbywa się w systemie workowym:

- worek koloru żółtego na odpady z tworzyw sztucznych, metali, odpadów wielomateriałowych i makulatury,
- worek koloru zielonego na szkło.

Odpady komunalne (zmieszane, worek żółty i zielony) odbierane są 1 raz w miesiącu. Odpady wielkogabarytowe, tekstylia, opony i inne wyroby gumowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny odbierane są 1 raz w roku.

Na terenie gminy działa Punkt Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Dubiczach Cerkiewnych, przy ul. Parkowej, w którym przyjmowane są wszystkie odpady komunalne (za wyjątkiem zmieszanych) dowiezione przez mieszkańca we własnym zakresie, bez pobierania dodatkowych opłat. Odbierane są m.in.: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony i inne wyroby gumowe, chemikalia, przeterminowane lekarstwa, papier, tekturę, tworzywa sztuczne, metale, szkło.

Gminne składowisko odpadów w Dubiczach Cerkiewnych zostało zamknięte z dniem 1 stycznia 2010 roku. Składowisko zajmuje powierzchnię 0,36 ha. Została przeprowadzona jego rekultywacja techniczna i biologiczna. Prace zakończono 15 października 2014 roku.

2.4. INFRASTRUKTURA I WALORY TURYSTYCZNE

Środowisko naturalne gminy Dubicze Cerkiewne stanowi atrakcję dla licznych turystów. Walory środowiskowe i turystyczne gminy zachęcają do wypoczynku i stanowią doskonałą ofertę dla inwestorów zainteresowanych lokowaniem kapitału, głównie w sferze infrastruktury usługowej na rzecz turystyki i wypoczynku.

Położenie gminy w regionie „Zielonych Płuc Polski” oraz dostępność komunikacyjna terenów o dużej wartości przyrodniczej z okazami roślin i zwierząt nie występującymi w innych obszarach stawiają gminę Dubicze Cerkiewne w czołówce gmin regionu mogących służyć jako zaplecze i baza noclegowa dla turystyki krótko pobytowej. Atrakcją turystyczną gminy jest swoista kultura ukształtowana współistnieniem różnych tradycji, mozaiką religii oraz oryginalna, drewniana architektura. Kulturowanie obyczajów i religii objawia się w licznych odpustach, uroczystościach obrzędowych, obchodach świąt sięgających daleko w historię. Ciekawa i bogata jest tradycja rękodziela ludowego, a wyroby rękodzielnicze możemy zobaczyć i kupić prawie w każdej wsi.

Walory turystyczne to przede wszystkim walory przyrodnicze tj. rezerваты przyrody; obszary chronionego krajobrazu; pomniki przyrody, zbiornik małej retencji na rzece Orlanka, a także walory kulturowe:

- zabytkowe układy przestrzenne wsi oraz liczne zabytkowe obiekty drewnianego budownictwa wiejskiego,
- zespół dworski w Jodłówce z 1901 r. wraz z parkiem krajobrazowym z pozostałościami dawnych kompozycji,
- drewniany wiatrak holenderski w Koryciskach z 1948 roku z odrestaurowanymi skrzydłami i z zachowanymi urządzeniami mechanicznymi,
- wiatrak - koźlak w Grabowcu z 1941 roku, brak śmigieł, wewnątrz dobrze zachowane urządzenia mechaniczne do przemiału zboża,
- wiatrak typu holenderskiego w Dubiczach Cerkiewnych – odrestaurowany w 2001 roku z kompletnie zachowanym wyposażeniem,
- cerkiew p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego we wsi Werstok, najstarsza cerkiew w gminie zbudowana w 1768 roku,
- cerkiew p.w. Św. Anny w Starym Korninie z 1773 roku, przebudowana w XIX w.,

- cerkiew p.w. Św. Michała w Starym Korninie zbudowana przed 1893r.,
- cerkiew p.w. Opieki Matki Boskiej w Dubiczach Cerkiewnych z 1946 roku z przycerkiewnym cmentarzem, gdzie zachowały się nieliczne kamienne krzyże z ciekawymi inskrypcjami z połowy XIX w.,
- liczne krzyże wotywnie z początku XX w.
- Izba Kultury i Tradycji OSP w Dubiczach Cerkiewnych.

Na terenie gminy odbywa się szereg ciekawych imprez. Największym przedsięwzięciem kulturalnym, które odbywa się nad zalewem „Bachmaty” jest festyn „Na Iwana na Kupala” (lipiec). Ponadto w ciągu roku organizowanych jest wiele innych przedsięwzięć m.in.: Festyn Kultury Białoruskiej, Gminne Zawody Sportowo – Pożarnicze OSP, Spotkania z kolędą, Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Wertep”.

Podstawowym elementem infrastruktury turystycznej jest Ośrodek Wypoczynkowy "Bachmaty" z bazą noclegową dla 32 osób w 4 domkach wolno stojących (pokoje 2,3,4 osobowe) nad zalewem o powierzchni 5,6 ha na rzece Orlanka. W okresie letnim funkcjonuje tu wypożyczalnia sprzętu pływackiego (rowery wodne, kajaki, żaglówki). Do dyspozycji jest wyznaczone kąpielisko dla dzieci i dorosłych, plac zabaw Jest prawdziwym rajem dla miłośników kontaktu z naturą. W sezonie letnim możliwe jest uprawianie wędkarstwa, zalew rokrocznie jest zarybiany szlachetnymi gatunkami ryb. Zbiornik wodny w 2010 roku został wyremontowany (remont zapory czołowej zbiornika, odmulenie czaszy zbiornika,) zakupiono: dodatkowy sprzęt pływający i zestawy narciarskie oraz sprzęt do utrzymania czystości i porządku na terenie obiektu (ciągnik, kosiarka), a także wyposażenie palcu zabaw dla dzieci.

Miejsca noclegowe w okresie letnim oferuje również szkolne schronisko młodzieżowe przy Zespole Szkolno - Oświatowym w Dubiczach Cerkiewnych (25 miejsc), które zostało wyposażone w 2014 roku w boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne wraz z wyposażeniem (bramki do piłki nożnej, słupki, stojaki do siatkówki).

Na terenie gminy działa 17 kwater agroturystycznych oraz innych obiektów świadczących usługi wynajmu domków/pokoi. Gospodarze utrzymują budynki w stylu regionalnym i zabezpieczają turystom wszystko, co możliwe dla odpoczynku na łonie natury z możliwością korzystania w gospodarstwie ze wszystkich możliwych udogodnień. Oferują przejażdżki furą, wycieczki rowerowe, spacer po terenach leśnych przyległych do Puszczy Białowieskiej,

miejsce na ognisko. Istnieje też możliwość zaopatrzenia na miejscu w warzywa, owoce, jajka, mleko itp.

Obiekty gastronomiczne działające na terenie gminy to: „Zajazd u Jana” w Dubiczach Cerkiewnych, Stacja Paliw Pronar – „Bar – Dom Gościnny” w Dubiczach Cerkiewnych, Pensjonatek „Koral” w Dubiczach Cerkiewnych.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców i turystów preferujących czynny wypoczynek na terenie gminy wyznaczone zostały, cieszące się dużym zainteresowaniem, trasy:

- szlak rowerowy zielony, 41 km na odcinku Dubicze Cerkiewne –Werstok –Topiło – Białowieża,
- szlak rowerowy czerwony, 85 km na odcinku: Hajnówka - Dubicze Cerkiewne – Czeremcha – Piaski,
- ścieżka przyrodniczo - leśna na Obszarze Natura 2000 w rezerwacie „Czechy Orlańskie”, 2 km, wyznaczona przez nadleśnictwo Bielsk Podlaski.
- Podlaski Szlak Kulturowy Drzewo i Sacrum

Przez teren gminy przebiega również Wschodni Szlak Rowerowy GREEN VELO. Miejsce obsługi rowerzystów znajduje się na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Bachmaty”.

2.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Oświata to jedna z kluczowych dziedzin zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, jak i lokalnym. Im bardziej wykształcone społeczeństwo, tym szybciej i lepiej potrafi się przystosować do realiów dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i społecznej. Na terenie gminy Dubicze Cerkiewne funkcjonuje jedna jednostka stanowiąca bazę oświatową. Jest to Zespół Szkolno – Oświatowy w Dubiczach Cerkiewnych, w skład których wchodzi: Szkoła Podstawowa w Dubiczach Cerkiewnych wraz z oddziałem przedszkolnym, Publiczne Gimnazjum w Dubiczach Cerkiewnych, Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Dubiczach Cerkiewnych. Organem prowadzącym Zespół jest Gmina Dubicze Cerkiewne. Ilość uczniów i wychowanków w roku szkolnym 2015/2016 przedstawia poniższa tabela:

	Szkoła podstawowa	Oddział przedszkolny	Publiczne gimnazjum	Razem
Liczba dzieci	61	16	32	109

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Zdrowia prowadzony przez SPZOZ w Hajnówce, Indywidualna Praktyka Stomatologiczna oraz apteka. Budynek ośrodka został w 2011 roku przebudowany i rozbudowany, przystosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wyposażony w sprzęt medyczny. Najbliższy szpital znajduje się w mieście powiatowym – w Hajnówce. Tam również mieszkańcy gminy Dubicze Cerkiewne mogą korzystać ze specjalistycznego poradnictwa oraz badań lekarskich.

Opieka Społeczna sprawowana jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych. Ośrodek realizuje zadania własne i obowiązkowe z zakresu pomocy społecznej oraz zadania zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej. Podstawowym celem działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest rozpoznawanie potrzeb rodzin i osób indywidualnych w celu ich zaspokajania oraz zapewnienia im godziwego poziomu życia.

Na terenie gminy Dubicze Cerkiewne funkcjonują również instytucje związane z kulturą:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Dubiczach Cerkiewnych,
- Świetlice wiejskie we wsiach: Istok, Jagodniki, Jelonka, Tofiłowce, Stary Kornin, Koryciski, Czechy Orłańskie, Wojnówka, Werstok, Witowo,
- Centrum Kultury w Grabowcu,
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Dubiczach Cerkiewnych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Dubiczach Cerkiewnych obejmuje swoim działaniem gminę Dubicze Cerkiewne i jest jedyną biblioteką publiczną na tym terenie.

3. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI DUBICZE CERKIEWNE

Dubicze Cerkiewne – duża wielodróżnica, 114 zagród, 246 mieszkańców. Siedziba gminy. Nazwa miejscowości wywodzi się od nazwy osobowej Dub (*biał. dąb*). Drugi człon nazwy Cerkiewne jest nazwą kulturową, wskazującą na to, że jest tu cerkiew. Równoległe w XVII-XVIII wieku funkcjonowała nazwa wsi Żarywiec. Pierwsze wzmianki z 1576 roku. We wsi znajduje się:

- Urząd Gminy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, w którym działa zespół Strumok Koło Gospodyń Wiejskich i Koło Emerytów i Rencistów,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Gminny Ośrodek Zdrowia,
- Indywidualna Praktyka Stomatologiczna,
- Punkt Apteczny,
- Placówka Straży Granicznej,
- Zespół Szkolno – Oświatowy,
- 2 sklepy spożywczo – przemysłowe,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Ośrodek Wypoczynkowy „Bachmaty”,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe,
- Stacja Paliw Pronar – Bar – Dom Gościnny,
- Punkt Obsługi Klienta Banku Spółdzielczego,
- Punkt Pocztowy,
- Izba Kultury i Tradycji OSP,
- Zlewnia mleka,
- Parafia Prawosławna,
- Kościół Zielonoświątkowy,
- Kościół Chrześcijan Baptystów,
- Zajazd „U Jana”,
- Pensjonatek „Koral”,

- Biuro Turystyki Aktywnej „Nes-Tur”,
- PPUH „Stol Jano”,
- Kwatery agroturystyczne.

3.1. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI WSI DUBICZE CERKIEWNE

CO JĄ WYRÓŻNIA?

Wielkość wsi - 246 mieszkańców (na dzień 10 grudnia 2015 r.).

Prawdziwy raj dla miłośników kontaktu z nieskażoną przyrodą.

Siedziba gminy i jej jednostek organizacyjnych.

Siedziba Placówki Straży Granicznej

Funkcje wypoczynkowe: Ośrodek Wypoczynkowy ”Bachmaty”, kwatery agroturystyczne, Pensjonatek „Koral”, Szkolne Schronisko Młodzieżowe;

Funkcje usługowe: 2 sklepy, punkty sprzedaży gazu, punkty skupu grzybów, stacja paliw, PPHU „STOL JANO”(zakład stolarski), bar ”Zajazd u Jana”(gastronomia), bank, poczta, apteka.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe, czyste środowisko, brak zakładów przemysłowych uciążliwych dla otoczenia. Część obszaru miejscowości leży w strefie krajobrazu chronionego.

Wieś położona przy drodze wojewódzkiej.

Przez wieś przebiegają szlaki rowerowe.

Tu mieszka miejscowy pisarz ludowy.

Możliwość zaopatrzenia się w zdrową żywność u miejscowych rolników.

Sztuczny zbiornik wody /mała retencja/ zbudowany na rzece Orlanka.

Miejscowa ludność wytwarza artykuły rękodzieła ludowego na bazie materiałów naturalnych i runa leśnego; gałęzi brzozy, wikliny, słomy.

Na terenie wsi znajdują się zabytkowe obiekty takie jak; dom drewniany z XIX/XX wieku, kilka krzyży wotywnych, drewniana Cerkiew Prawosławna pod wezwaniem Opieki Matki Boskiej, cmentarz przycerkiewny oraz zabytkowy cmentarz parafialny, odrestaurowany wiatrak holenderski.

JAKIE PEŁNI FUNKCJE?

Wieś Dubicze Cerkiewne jest miejscem zamieszkania 15 % ogółu mieszkańców gminy.

W obrębie wsi Dubicze Cerkiewne znajduje się około 80 gospodarstw rolnych.

Pełni funkcje rolnicze.

Stanowi centrum gminy.

KIM SĄ MIESZKAŃCY?

Wieś Dubicze Cerkiewne liczy 246 mieszkańców.

Właściciele indywidualnych gospodarstw rolnych.

Nauczyciele i rodziny nauczycielskie.

Pracownicy zakładów pracy na terenie gminy i poza nią.

Emeryci, renciści i bezrobotni.

Kilka rodzin zajmuje się usługami .

Kilka rodzin to tzw. przyjezdni z dużych aglomeracji .

CO DAJE UTRZYMANIE?

Praca we własnym indywidualnym gospodarstwie rolnym.

Praca zarobkowa na terenie miejscowości, na terenie gminy i poza terenem gminy.

Świadczenia socjalne typu: renty, emerytury, zasiłki dla bezrobotnych.

Praca na własny rachunek w usługach lub handlu.

JAK ZORGANIZOWANI SĄ MIESZKAŃCY?

Ochotnicza Straż Pożarna,

Rada Parafialna,

Rada Sołecka,

Koło Gospodyń Wiejskich,

Koło Emerytów i Rencistów.

W JAKI SPOSÓB ROZWIĄZUJĄ PROBLEMY?

Zwracanie się do instytucji i organizacji działających we wsi, do radnego, do sołtysa, do gminy.

Organizowanie zebrań wiejskich.

JAK WYGLĄDA NASZA WIEŚ?

Chodniki wymagają napraw lub całkowitej wymiany.

Oświetlenie uliczne występuje w całej wsi (wymaga modernizacji).

Budynek GOKSiR został wyremontowany i uzupełniono wyposażenie – jest wizytówką miejscowości.

Drogi wymagają modernizacji nawierzchni.

Budynek Ośrodka Zdrowia został wyremontowany i doposażony – jest wizytówką miejscowości.

Budynek Urzędu Gminy wymaga dalszego remontu: nowa elewacja, wymiana stolarki wewnątrz, naprawy tynków, malowanie, nowe podłogi.

Mieszkania komunalne (wymagają remontu).

Budynek weterynarii częściowo zagospodarowany na pomieszczenia mieszkalne i magazynowe, wymaga remontu.

Miejscowy park z pomnikiem wymaga przecinki drzew, odnowienia alejek, zagospodarowania zieleni.

Zniszczony budynek po byłej kuźni.

JAKIE OBYCZAJE I TRADYCJE SĄ PRZEZ NAS PIELEGNOWANE?

Kultywowanie tradycji religijnych, wielokulturowość.

Indywidualne formy pielęgnacji różnorodnych tradycji i zwyczajów ludności białoruskiej i ukraińskiej.

Uroczystości parafialne – odpusty.

JAK WYGLĄDAJĄ MIESZKANIA I OBEJŚCIA?

Występuje zróżnicowanie starej i nowej zabudowy.

Zabudowa jednorodzinna, w większości stare budownictwo wraz z budynkami gospodarczymi.

Występuje zróżnicowanie o dbałość, estetykę oraz ład i porządek na posesjach, można zauważyć stały postęp w tym zakresie. Wygląd sporej grupy mieszkań i obejść zadbane.

Jest też sporo miejsc zaniedbanych (zdewastowane budynki, teren wokół nich nieuporządkowany).

Wieś podłączona do wodociągu gminnego.

Jest system kanalizacji sanitarnej we wsi.

JAKI JEST STAN OTOCZENIA I ŚRODOWISKA?

Bliskość lasów oraz niewielki ruch kołowy sprzyja jakości i czystości powietrza.

Brak źródeł zanieczyszczeń powodujących degradację środowiska.

Wieś podłączona jest do gminnej sieci wodociągowej w 100%.

Selektywny system zbiórki odpadów komunalnych u źródła.

We wsi znajduje się Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

JAKIE SĄ POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE?

Dobrze rozwinięty kołowy transport publiczny.

CO PROPONUJEMY DZIECIOM I MŁODZIEŻY?

Zajęcia świetlicowe, gry i zabawy w świetlicy, kawiarenka internetowa, wycieczki, biwaki, biblioteka, zajęcia na sali gimnastycznej, zajęcia warsztatowe, mała szkoła gry w warcaby 100 polowe itp.

W okresie letnim młodzież korzysta z kąpielisk na wodach otwartych i terenów rekreacyjnych nad zalewem "Bachmaty" oddalonym o około 1 km od miejscowości.

Boisko do piłki nożnej przy Placówce Straży Granicznej.

Boisko do piłki nożnej i boisko wielofunkcyjne przy Szkolnym Schronisku Młodzieżowym.

3.2. ANAIZA ZASOBÓW WSI DUBICZE CERKIEWNE

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Walory krajobrazowe:

Są o znaczeniu dużym: zróżnicowany krajobraz rolniczy, z dużym udziałem roślinności naturalnej i lasów, część terenów sołectwa leży w strefie chronionego krajobrazu Puszczy Białowieskiej.

Walory przyrodnicze:

Są o znaczeniu dużym: kompleks leśny, wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy).

Są o znaczeniu małym: gleby klasy 4 i 5, kopaliny, są wyznaczone miejsca do poboru na potrzeby własne żwiru, piasku, gliny.

ŚRODOWISKO KULTUROWE

Walory architektury wiejskiej, zabytki i osobliwości kulturowe:

Są o znaczeniu dużym: pierwotne rozplanowanie wsi w formie dużej wielodrożnicy, w zabudowie wiejskiej wyróżniają się następujące obiekty:

Dubicze Cerkiewne, ul. Główna 15 - Krzyż wotywny prawosławny,

Dubicze Cerkiewne, ul. Główna 34 – dom drewniany, chałupa z XIX/XX wieku kryty słomą.

Cerkiew prawosławna, parafialna pod wezwaniem Opieki Matki Boskiej, drewniana, orientowana, zbudowana w 1946 roku,

Cmentarz przycerkiewny,

Kilkanaście starych, oryginalnych krzyży wotywnych z otoczenia dawnej cerkwi spalonej w czasie drugiej wojny światowej.

Punkt widokowy, z lewej strony drogi do wsi Werstok, w odległości jednego kilometra na południowy wschód od wsi,

Pomnik 452 żołnierzy Armii Czerwonej poległych w tych okolicach w lipcu 1944 roku

Krzyże wotywno: na rzece Orłance, gdzie odbywa się święcenie wody; drewniany naprzeciw cerkwi, przy płocie oddzielającym zabudowania od ulicy; w uroczysku „Bachmaty”; w pobliżu skrzyżowania ulic; drewniany na skwerze w pobliżu drogi wojewódzkiej Hajnówka - Kleszczele i drogi do Kraskowszczyzny,

Zabytkowy wiatrak holenderski, odrestaurowany w 2001 roku, przeniesiony ze wsi Czyżyki, Izba Kultury i Tradycji OSP.

Walory zagospodarowania przestrzennego:

Są o znaczeniu średnim: opracowane i uchwalone studium zagospodarowania przestrzennego, zróżnicowany krajobraz rolniczy z dużym udziałem roślinności naturalnej, zadrzewień i lasów.

Zespoły artystyczne, koła zainteresowań:

Tak; Przy Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji działa Zespół wokalny „Strumok”, Koło Gospodyń Wiejskich, Koło Emerytów i Rencistów. Chór działający przy cerkwi.

DZIEDZICTWO RELIGIJNE I HISTORYCZNE

Miejsca, osoby i przedmioty kultu: krzyże wotywno.

Święta, odpusty, pielgrzymki: Odpust parafialny 12 lipca – „Piotra i Pawła”, czerwiec – pielgrzymka św. Onufrego do Jablecznej, sierpień – pielgrzymka do Św. Góry Grabarka, 14 października – Odpust parafialny „Święto Pokrowy”, 19 stycznia - święto „Trzech Króli” i święcenie wody, koniec maja – święcenie obejść i zagród oraz modlitwa za pomyślność gospodarzy, 7-19 styczeń - zwyczaj kołędowania.

Tradycje, obrzędy gwara:

Są o znaczeniu dużym: kultywowanie tradycji religijnych, indywidualne formy pielęgnacji różnorodnych tradycji i zwyczajów mniejszości narodowej.

Legendy, podania i fakty historyczne:

Tak: Z legendy wynika, że w XVI wieku. Na obszar obecnej wsi przywędrowało z północnych stron Litwy plemię Krywiczów i założyło obóz, a było to miejsce urocze i piękne.

Plemię miało naturę wędrowników lecz ciągle powracało do pięknego lasu, a był to las dębowy (dębowy las po białorusku dubrowa). Od nazwy dębu osiedle przyjęło nazwę Dubicze. Wśród miejscowej ludności żyje jeszcze legenda, że od powstania wsi Dubicze istniała tu cerkiew. Potwierdza to przywilej króla Zygmunta II Z 1553 roku. Starsi mieszkańcy wskazują, że pierwotnie cerkiew Piotra i Pawła pobudowana była około jednego kilometra na południowy - wschód wsi, obecnie jest to teren Ośrodka Wypoczynkowego „Bachmaty”. Obok cerkwi przebiegał trakt z Bielska Podlaskiego do Kamieńca i dlatego po dzień dzisiejszy nazywany jest Gościńcem Kamienieckim. Jak głosi legenda cerkiew Piotra i Pawła spaliła się. W czasie pożaru zerwał się ogromny wiatr i porwał ikonę ze świątyni. Niesiona z miejsca na miejsce w końcu upadła po drugiej stronie wsi Dubicze (od strony Grabowca). Wierni uznali to miejsce za opatrnościowe i w tym właśnie miejscu rozpoczęli budowę nowej cerkwi pod wezwaniem Opieki Matki Bożej. Kiedy pobudowano nową nie wiadomo. Było to po roku 1717. Inne źródło podaje datę – 1729 rok. Inna legenda głosi, że pierwsza cerkiew nie spłonęła, a została wchłonięta za grzechy parafian i to właśnie w dzień Piotra i Pawła, który według kalendarza juliańskiego przypada na dzień 12 lipca, można w południe pójść na owe wzgórze przyłożyć ucho do ziemi, by usłyszeć bicie dzwonów cerkiewnych. Na miejscu starej cerkwi stoi kamienny krzyż z wyrytą datą 1902 rok. W Dubiczach mówi się także o skarbie Napoleona, który prawdopodobnie ukryty jest w pobliżu wsi od czasu gdy Francuzi uciekli z Rosji w 1812 roku. Jak twierdzą mieszkańcy, po dzień dzisiejszy nie został odkryty.

Ważne postacie historyczne: brak.

OBIEKTY I TERENY

Działki pod zabudowę mieszkaniową:

Tak: tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Działki pod domy letniskowe:

Tak: działki pod zakłady usługowe i przemysł, pustostany mieszkaniowe, magazynowe i przemysłowe.

Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, wiatraki) place i miejsca publicznych spotkań, miejsca spotkań i rekreacji:

Tak: gospodarstwo agroturystyczne (wiatrak typu holender), gospodarstwo prywatne - obiekt starej kuźni, przy cmentarzu - dawny obiekt kuźni, Ośrodek Wypoczynkowy „Bachmaty”,

Gminny Ośrodek, Kultury, Sportu i Rekreacji, Gminna Biblioteka Publiczna, Izba Kultury i Tradycji, boiska sportowe.

GOSPODARKA, ROLNICTWO

Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe): brak

Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe:

Są o znaczeniu średnim: PPHU „Stol-Jano” (stolarstwo), Bar „Zajazd u Jana” (gastronomia), Pensjonatek „Koral” (noclegi), Stacja paliw Pronar – Bar – Dom Gościnny.

Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne: brak.

SĄSIEDZI I PRZYJEZDNI

Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo i duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna

Są o znaczeniu dużym: dobre położenie geograficzne w sąsiedztwie aktywnych społecznie i gospodarczo miast Hajnówka, Kleszczele, Bielsk Podlaski oraz sąsiednich gmin Orla, gminy Kleszczele, gminy Hajnówka, gminy Białowieża. Najbliższa wieś Grabowiec: do zwiedzania kilka krzyży wotywnych z XX wieku, domy drewniane, dwa zlepieńce, które są pomnikami przyrody, oraz dwa wiatraki typu koźlak zbudowane w XX wieku. Atrakcją jest zalew Bachmaty utworzony na rzece Orlanka (możliwość uprawiania sportów wodnych, szeroko rozbudowana baza noclegowa, wypożyczalnia sprzętu turystycznego i wodnego.). Niedaleko Dubicz Cerkiewnych położone są wsie: Jodłówka – zespół dworski: dwór i czworak (drewniane) z 1860 roku, Werstok – powstała w 1768 roku cerkiew, Stary Kornin – dwie drewniane cerkwie z 1773 i 1893 oraz kapliczka nad źródłem z cudowną wodą, Koryciski – wiatrak typu Holender z pełnym wyposażeniem. Przez wieś przebiegają szlaki rowerowe.

4. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY– CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE ROZWOJOWI MIEJSCOWOŚCI

- Korzystne położenie geograficzne: wieś Dubicze Cerkiewne jest największa na terenie gminy.
- Bezpośrednia bliskość do lokalnych atrakcji turystycznych: 16 km miasto Hajnówka: do zwiedzania Sobór p.w. Świętej Trójcy, Muzeum Kultury Białoruskiej, przejażdżka kolejką wąskotorową po Puszczy Białowieskiej na Topiło, Postołowo lub Lipiny; 35 km Białowieża: do zwiedzenia Muzeum Przyrodnicze, sieć szlaków przyrodniczych i edukacyjnych, miejsca kultu, rezerwat żubrów, 2 km Bielsk Podlaski: do zwiedzania Ratusz, szkoła ikonograficzna.
- Wysoka atrakcyjność zasobów przyrodniczych, turystycznych, wypoczynkowych oraz zasobów dziedzictwa kulturowego oraz wiejskiego.
- Dobre położenie geograficzne w sąsiedztwie aktywnych społecznie i gospodarczo miast: Hajnówka i Kleszczele oraz sąsiednich wsi: Grabowiec, Werstok, Stary Kornin, oraz sąsiednich gmin.
- Położenie przygraniczne.
- Niski stan zanieczyszczenia środowiska.
- Położenie wzdłuż drogi wojewódzkiej Hajnówka – Kleszczele.
- Zwarta zabudowa w całej miejscowości.
- Duża lesistość terenu.
- Wysoka aktywność władz gminy, posiadających zdolność do współpracy z otoczeniem zewnętrznym oraz zdobywania zewnętrznych środków finansowych na realizację ważnych przedsięwzięć gminnych.
- Aktywność społeczności lokalnej oraz jej zdolność do angażowania się w rozwój gminy,
- Zorganizowane grupy: Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, Koło Emerytów i Rencistów.
- Wyroby z wikliny i słomy sposobem chałupniczym.
- Większość mieszkańców posiada umiejętności wytwarzania wyrobów dekoracyjnych i użytkowych z brzozy, wikliny, słomy itp.

- Dobrze rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna.
- W odległości 1 km położony zalew wraz z ośrodkiem wypoczynkowym.
- Na terenie wsi zlokalizowane najważniejsze urzędy, instytucje, placówka oświatowa itp.
- Dobrze rozbudowana infrastruktura techniczna (wieś zwodociągowana i skanalizowana).
- Zamknięcie gminnego składowiska odpadów.
- Prawidłowo zorganizowany system gospodarowania odpadami.
- Dobry stan techniczny obiektów sportowych: sala gimnastyczna, siłownia, boiska.
- Rezerwa terenów pod budownictwo mieszkaniowe.
- Istnienie warunków naturalnych sprzyjających podjęciu produkcji zdrowej żywności.

SŁABE STRONY - CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ MIEJSCOWOŚCI

- Położenie w znacznym oddaleniu od głównych ośrodków gospodarczych i administracyjnych Polski, skutkiem czego jest stosunkowo niski stopień rozwoju gospodarczego, ze zdecydowaną przewagą funkcji rolniczej.
- Bezrobocie strukturalne,
- Mało skuteczna promocja walorów przyrodniczych gminy oraz dziedzictwa kulturowego dla ściągnięcia kapitałów zewnętrznych, wynikająca z ograniczonych możliwości finansowych.
- Słabo rozwinięta działalność pozarolnicza oraz działalności dających dodatkowe źródła zarobkowania w gospodarstwach rolnych, np. agroturystyka, usługi turystyczne, produkcja zdrowej żywności, itp.
- Stosunkowo niski stan zasobności gospodarstw domowych, ograniczony rozwój działalności pozarolniczej zwłaszcza usługowej i turystycznej.
- Niskie klasy bonitacyjne gruntów rolnych.
- Zły stan techniczny dróg (powiatowych i gminnych).
- „Przestarzała” oczyszczalnia ścieków i stacja wodociągowa.
- Niezaspokojone potrzeby w zakresie pomocy społecznej.
- Niedostateczna świadomość społeczna w sferze gospodarki odpadami.

- Brak planu zagospodarowania przestrzennego.
- Brak alternatywnych miejsc pracy poza rolnictwem.
- Proces starzenia się mieszkańców.
- Spadkowa tendencja liczby mieszkańców
- Ograniczone możliwości samorządów lokalnych w zakresie dofinansowania oświaty.
- Niewystarczająca infrastruktura turystyczna pomimo sprzyjających warunków przyrodniczych.

SZANSE I OKAZJE - MOŻLIWOŚCI ROZWOJU WSI, WYNIKAJĄCE Z OTOCZENIA

- Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, ze strony rządu i władz wojewódzkich.
- Zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej.
- Popyt w Polsce i Europie na usługi turystyczne, oparte o zasoby przyrodnicze.
- Poprawa stanu nawierzchni i odwodnienia ulic, budowa chodników.
- Uaktywnienie terenu do usług turystycznych i rekreacyjnych ośrodka wypoczynkowego.
- Uaktywnienie usług w gospodarstwach agroturystycznych.
- Modernizacja stacji wodociągowej i oczyszczalni ścieków.
- Wzrost zainteresowania społeczeństwa udziałem w imprezach i szukaniu sposobów uzyskania środków finansowych.
- Rozwój budownictwa letniskowego ze względu na walory przyrodnicze.

ZAGROŻENIA - CZYNNIKI NIESPRZYJAJĄCE, WYNIKAJĄCE Z OTOCZENIA

- Migracja ludności w wieku produkcyjnym.
- Obciążenie gmin dodatkowymi zadaniami bez zabezpieczenia finansowego.
- Niska dochodowość z pracy w rolnictwie.
- Patologie społeczne (m.in. alkoholizm),
- Spadek przyrostu naturalnego (starzenie się społeczeństwa gminy),
- Cedowanie obowiązków finansowania dróg powiatowych na gminę.

- Konkurencyjne działania sąsiednich gmin, miejscowości w sferze turystyki i rekreacji.
- Nieuzbrojone tereny przeznaczone dla inwestorów.
- Niewystarczające środki na remont dróg.
- Brak środków finansowych na rozbudowę infrastruktury ochrony środowiska.

5. WIZJA ROZWOJU WSI - OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ

Harmonijny rozwój wsi poprzez wykorzystanie jej potencjałów i zasobów, podstawą poprawy warunków życia społeczności lokalnej.

5.1. ARKUSZ PLANOWANIA

PRIORYTET 1: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ SŁUŻĄCEJ POPRAWIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Cel nr 1: Poprawa stanu technicznego dróg, zwiększenie dostępności komunikacyjnej miejscowości oraz podniesienie bezpieczeństwa mieszkańców.

Zadania:

Przebudowa dróg gminnych ul. Osiedlowej i ul. Polnej w Dubiczach Cerkiewnych.

Przebudowa drogi powiatowej tj. ul. Głównej, Parkowej i Leśnej w Dubiczach Cerkiewnych.

Przebudowa dróg gminnych ul. Słonecznej, ul. Akacjowej i ul. Brzozowej w Dubiczach Cerkiewnych.

Przebudowa infrastruktury drogowej i budowa oświetlenia na Osiedlu Bachmaty.

Przebudowa systemu oświetlenia ulicznego - wdrożenie energooszczędnego i inteligentnego oświetlenia ulicznego.

Zakup samochodu gaśniczego na potrzeby OSP Dubicze Cerkiewne.

Cel nr 2: Remont i rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska.

Zadania:

Remont stacji wodociągowej wraz z dostosowaniem do potrzeb uzdatniania wody.

Budowa kanalizacji sanitarnej i linii wodociągowej na ul. Akacjowej, Modrzewiowej, Świerkowej, Sosnowej i części ul. Polnej.

Modernizacja czyszczalni i przepompowni ścieków.

Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Parkowej w kierunku Grabowca.

Zakup urządzenia do czyszczenia kanałów sanitarnych.

Przebudowa i wyposażenie Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Cel 3: Poprawa warunków funkcjonowania oraz rozwój obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowo – rekreacyjnych.

Zadania:

Modernizacja boiska przy Szkolnym Schronisku Młodzieżowym.

Doposażenie szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK.

Zagospodarowanie parku.

Cel 4: Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł w produkcji energii w miejscowości.

Zadania:

Montaż pomp ciepła i instalacji fotowoltaicznej w budynkach użyteczności publicznej.

Montaż instalacji fotowoltaicznych w siedzibach indywidualnych gospodarstw domowych.

Promocja wśród mieszkańców korzystania z odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła, kolektory słoneczne, ekologiczne piece co).

Cel 5: Rozbudowa infrastruktury teleinformacyjnej oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Zadania:

Instalacja „hot spotów” na terenie miejscowości i ośrodka wypoczynkowego.

PRIORYTET 2: STWORZENIE OPTYMALNYCH WARUNKÓW DO ROZWOJU TURYSTYKI I KULTURY W MIEJSCOWOŚCI ORAZ ZABEZPIECZENIE TRWAŁOŚCI DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.

Cel 1: Rozwijanie i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki

Zadania::

Rozbudowa i modernizacja Ośrodka Wypoczynkowego „Bachmaty” w Dubiczach Cerkiewnych.

Cel 2: Wykorzystanie i ochrona zabytkowych obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem.

Zadania:

Rewitalizacja Izby Kultury i Tradycji w Dubiczach Cerkiewnych.

Rewitalizacja budynku po byłej kuźni w Dubiczach Cerkiewnych.

Odbudowa krzyży wotywnych i zagospodarowanie ich otoczenia wraz z promocją wśród mieszkańców idei odnawiania „niebieskich” krzyży na cmentarzu.

PRIORYTET 3: INWESTYCJE W SFERĘ SPOŁECZNĄ.

Cel 1: Pomoc dla osób starszych, niesamodzielnych oraz z niepełnosprawnością.

Zadania:

Zorganizowanie usług opiekuńczych i asystenckich: asystent rodziny, wsparcie dla rodzin dysfunkcyjnych oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Cel 2: Poprawa kwalifikacji i wykształcenia społeczności wsi

Zadania:

Kampania informacyjna wśród rolników na temat możliwości pozyskania środków finansowych na rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz na różnicowanie działalności rolniczej.

Szkolenia dla rolników w zakresie podejmowania dodatkowej działalności zbliżonej do rolnictwa.

Szkolenia pozwalające na zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu zasad prowadzenia gospodarstw ekologicznych oraz produkcji żywności ekologicznej.

Cel 3: Wsparcie dla szkoły w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli.

Zadania:

Organizacja dodatkowych zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

Podnoszenie kompetencji nauczycieli.

Organizacja doradztwa edukacyjno – zawodowego dla uczniów gimnazjum.

Wdrażanie programów eksperymentalnych.

Cel 3: Integracja społeczności lokalnej.

Zadania:

Organizacja warsztatów, spotkań i imprez ukazujące bogactwo tkwiące w kulturze, zwyczajach, obrzędach, tradycjach oraz promocja i edukacja zdrowego stylu życia.

Organizowanie konkursów związanych z estetyką zamieszkałych posesji.

5.2. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W LATACH 2016-2023

Lp.	Nazwa zadania	Opis zadania	Termin realizacji	Jednostka realizująca zadanie	Szacunkowy koszt zadania
1.	Przebudowa dróg gminnych ul. Osiedlowej i ul. Polnej w Dubiczach Cerkiewnych	Przebudowa ulic polegająca na wykonaniu jezdni z betonu asfaltowego, budowie jednostronnego ciągu pieszego, przebudowie zjazdów i przepustów	2016-2018	Gmina Dubicze Cerkiewne	950 000 zł
2.	Przebudowa drogi powiatowej tj. ul. Głównej, Parkowej i Leśnej w Dubiczach Cerkiewnych	Przebudowa - rozbudowa ulic wraz z chodnikami i zjazdami, budowa nowych i przebudowa istniejących przepustów, kanalizacji deszczowej, rowów odwadniających wraz z infrastrukturą, rodzaj projektowanej nawierzchni - nawierzchnia z betonu asfaltowego.	2017-2019	Zarząd Dróg Powiatowych w Hajnówce Gmina Dubicze Cerkiewne	11 000 000 zł
3.	Przebudowa dróg gminnych ul. Słonecznej, ul. Akacyjowej i ul. Brzozowej w Dubiczach Cerkiewnych.	Przebudowa ulic polegająca na wykonaniu jezdni z betonu asfaltowego, budowie jednostronnego ciągu pieszego, przebudowie zjazdów i przepustów	2019-2023	Gmina Dubicze Cerkiewne	600 000 zł
4.	Przebudowa infrastruktury drogowej i budowa oświetlenia na Osiedlu Bachmaty	Budowa oświetlenia i wykonanie nawierzchni żwirowej	2017	Gmina Dubicze Cerkiewne	50 000 zł

5.	Przebudowa systemu oświetlenia ulicznego - wdrożenie energooszczędnego i inteligentnego oświetlenia ulicznego	Przebudowa systemu oświetlenia ulicznego - wdrożenie energooszczędnego i inteligentnego oświetlenia ulicznego	2020-2021	Gmina Dubicze Cerkiewne	50 000 zł
6.	Zakup samochodu gaśniczego na potrzeby OSP Dubicze Cerkiewne	Zakup samochodu gaśniczego na potrzeby OSP Dubicze Cerkiewne	2017	Gmina Dubicze Cerkiewne	1 000 000 zł
7.	Remont stacji wodociągowej wraz z dostosowaniem do potrzeb uzdatniania wody.	Modernizacja stacji wodociągowej wraz z instalacją filtrów: odżelaziaczy i odmanganiaczy, instalacja zestawu popompowego.	2016-2017	Gmina Dubicze Cerkiewne	1 000 000 zł łącznie z zadaniem nr 8
8.	Budowa kanalizacji sanitarnej i linii wodociągowej na ul. Akacyjowej, Modrzewiowej, Świerkowej, Sosnowej i części ul. Polnej	Budowa kanalizacji sanitarnej i linii wodociągowej na ul. Akacyjowej, Modrzewiowej, Świerkowej, Sosnowej i części ul. Polnej	2016-2017	Gmina Dubicze Cerkiewne	1 000 000 zł łącznie z zadaniem nr 7
9.	Modernizacja oczyszczalni i przepompowni ścieków	Wymiana pomp i wyposażenia przepompowni	2017-2018	Gmina Dubicze Cerkiewne	200 000 zł
10.	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul Parkowej w kierunku Grabowca	Budowa przepompowni i odcinka sieci kanalizacyjnej	2022	Gmina Dubicze Cerkiewne	100 000 zł
11.	Zakup urządzenia do czyszczenia kanałów sanitarnych	Zakup wysokociśnieniowego urządzenia do czyszczenia kanałów sanitarnych na przyczepie samochodowej	2020	Gmina Dubicze Cerkiewne	48 000 zł

12.	Przebudowa i wyposażenie Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Przebudowa i wyposażenie Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	2016-2017	Gmina Dubicze Cerkiewne	50 000 zł
13.	Modernizacja boiska przy Szkolnym Schronisku Młodzieżowym	Ogrodzenie terenu, instalacja systemu do nawadniania nawierzchni trawiastej, zakup ławek.	2019	Gmina Dubicze Cerkiewne	50 000 zł
14.	Zagospodarowanie parku	Zagospodarowanie parku (alejki, ławki itp.)	2020	Gmina Dubicze Cerkiewne	50 000 zł
15.	Montaż pomp ciepła i instalacji fotowoltaicznej w budynkach użyteczności publicznej	Montaż pomp ciepła i instalacji fotowoltaicznej w budynkach użyteczności publicznej tj. Zespół Szkolno –Oświatowy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji wraz z garażem OSP, stacja wodociągowa, oczyszczalnia ścieków.	2017-2019	Gmina Dubicze Cerkiewne	600 000 zł
16.	Montaż instalacji fotowoltaicznych w siedzibach indywidualnych gospodarstw domowych	Montaż instalacji fotowoltaicznych w siedzibach indywidualnych gospodarstw domowych	2017-2019	Gmina Dubicze Cerkiewne	300 000 zł
17.	Promocja wśród mieszkańców korzystania z odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła, kolektory	Promocja wśród mieszkańców korzystania z odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła, kolektory słoneczne,	2016-2023	Gmina Dubicze Cerkiewne	15 000 zł

	słoneczne, ekologiczne piece co).	ekologiczne piece co).			
18.	Instalacja hot spotów na terenie miejscowości i ośrodka wypoczynkowego	Instalacja hot spotów na terenie miejscowości i ośrodka wypoczynkowego	2023	Gmina Dubicze Cerkiewne	20 000 zł
19.	Rozbudowa i modernizacja Ośrodka Wypoczynkowego „Bachmaty” w Dubiczach Cerkiewnych.	<p>Budowa punktu informacji turystycznej wraz z wypożyczalnią sprzętu wodnego i turystycznego, budowa hangarów.</p> <p>Budowa sanitariatów i natrysków, budowa kompleksu wiat wraz z zapleczem sanitarnym i gospodarczym.</p> <p>Budowa boisk sportowych do piłki siatkowej, piłki nożnej, kortów tenisowych, zagospodarowanie pola biwakowego.</p> <p>Budowa zbiornika wodnego z przeznaczeniem na łowisko komercyjne dla wędkarzy.</p>	2017-2019	Gmina Dubicze Cerkiewne Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Dubiczach Cerkiewnych	900 000 zł
20.	Rewitalizacja Izby Kultury i Tradycji w Dubiczach Cerkiewnych	Remont dachu, pieców kaflowych wraz z naprawą przewodów kominowych i odnowieniem elewacji zewnętrznej oraz wykonanie instalacji elektrycznej	2018	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Dubiczach Cerkiewnych	98 000 zł
21.	Rewitalizacja	Rewitalizacja	2016-2023	Parafia	

	budynku po byłej kuźni w Dubiczach Cerkiewnych	budynku po byłej kuźni w Dubiczach Cerkiewnych		Prawosławna w Dubiczach Cerkiewnych	
22.	Odbudowa krzyży wotywnych i zagospodarowanie ich otoczenia wraz z promocją wśród mieszkańców idei odnawiania „niebieskich” krzyży na cmentarzu.	Odbudowa krzyży wotywnych i zagospodarowanie ich otoczenia wraz z promocją wśród mieszkańców idei odnawiania „niebieskich” krzyży na cmentarzu.	2017-2018	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Dubiczach Cerkiewnych	30 000 zł
23.	Zorganizowanie usług opiekuńczych i asystenckich: asystent rodziny, wsparcie dla rodzin dysfunkcyjnych oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze	Zorganizowanie usług opiekuńczych i asystenckich: asystent rodziny, wsparcie dla rodzin dysfunkcyjnych oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze	2017-2019	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubiczach Cerkiewnych	170 000 zł
24.	Kampania informacyjna wśród rolników na temat możliwości pozyskania środków finansowych na rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz na różnicowanie działalności rolniczej. Szkolenia dla rolników w zakresie podejmowania dodatkowej działalności zbliżonej do rolnictwa. Szkolenia pozwalające na zdobycie wiedzy i umiejętności z	Kampania informacyjna wśród rolników na temat możliwości pozyskania środków finansowych na rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz na różnicowanie działalności rolniczej. Szkolenia dla rolników w zakresie podejmowania dodatkowej działalności zbliżonej do rolnictwa. Szkolenia pozwalające na zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu prowadzenia gospodarstw ekologicznych oraz produkcji żywności	2016-2023	Gmina Dubicze Cerkiewne	20 000 zł

	zakresu zasad prowadzenia gospodarstw ekologicznych oraz produkcji żywności ekologicznej.	ekologicznej.			
25.	<p>Doposażenie szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK</p> <p>Organizacja dodatkowych zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.</p> <p>Podnoszenie kompetencji nauczycieli.</p> <p>Organizacja doradztwa edukacyjno – zawodowego dla uczniów gimnazjum.</p> <p>Wdrażanie programów eksperymentalnych.</p>	<p>Doposażenie szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK</p> <p>Organizacja dodatkowych zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.</p> <p>Podnoszenie kompetencji nauczycieli.</p> <p>Organizacja doradztwa edukacyjno – zawodowego dla uczniów gimnazjum.</p> <p>Wdrażanie programów eksperymentalnych.</p>	2016-2019	Zespół Szkolno – Oświatowy w Dubiczach Cerkiewnych	300 000 zł
26.	<p>Organizacja warsztatów, spotkań i imprez ukazujące bogactwo tkwiące w kulturze, zwyczajach, obrzędach, tradycjach oraz promocja i edukacja zdrowego stylu życia.</p> <p>Organizowanie konkursów związanych z estetyką zamieszkałych posesji.</p>	<p>Organizacja warsztatów, spotkań i imprez ukazujące bogactwo tkwiące w kulturze, zwyczajach, obrzędach, tradycjach oraz promocja i edukacja zdrowego stylu życia.</p> <p>Organizowanie konkursów związanych z estetyką</p>	2016-2023	<p>Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Dubiczach Cerkiewnych</p> <p>Gminna Biblioteka Publiczna w Dubiczach Cerkiewnych</p>	120 000 zł

5.3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PLANOWANYCH INWESTYCJI

Podstawowym źródłem finansowania działań zaplanowanych w niniejszym Planie są środki pochodzące z: budżetu gminy Dubicze Cerkiewne oraz zewnętrzne środki finansowe pozyskane z następujących źródeł:

- budżet państwa,
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW),
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Europejski Fundusz Społeczny (EFS),
- inne źródła.

6. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI DUBICZE CERKIEWNE.

Plan Rozwoju Lokalnego Miejscowości Dubicze Cerkiewne zostanie zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Dubicze Cerkiewne. Odpowiedzialność za wdrożenie Planu Rozwoju Miejscowości spoczywa na samorządzie Gminy Dubicze Cerkiewne oraz innych jednostkach odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań.

Bezpośrednim wdrożeniem Planu zajmą się: Wójt Gminy, pracownicy, jednostki organizacyjne Gminy oraz jednostki współpracujące z Urzędem Gminy w realizacji zadań. Do ich obowiązków należy: przygotowanie wniosków aplikacyjnych i wszystkich niezbędnych dokumentów, załączników i pozwoleń, przygotowanie dokumentacji technicznej projektów, obsługa finansowa projektów, monitorowanie realizacji projektów, składanie sprawozdań z ich realizacji. Realizatorzy zadań są odpowiedzialni za wybór bezpośrednich wykonawców inwestycji oraz dostawców usług i towarów, a także za wykonanie zaplanowanych i finansowanych działań niezbędnych do osiągnięcia wyznaczonych celów. Podmioty te odpowiadają również za gromadzenie niezbędnej dokumentacji i danych pozwalających na pełną kontrolę sposobu realizacji projektu.

Podstawowa zasada, na której opierać się będzie zarządzanie planem rozwoju jest zasada partnerstwa. Podstawą wdrażania musi być zintegrowane działanie. W realizację zaangażowane zostaną samorzady terytorialne, organizacje pozarządowe oraz podmioty zaliczane do sektora niepublicznego. Aby zapewnić udział społeczny zostaną przeprowadzone działania konsultacyjne i koordynacyjne nad planem z mieszkańcami.

7. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ PLANU

Monitoring Planu Rozwoju jest to proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych zadań i projektów oraz całego Planu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Celem monitoringu jest zapewnienie zgodności realizacji projektów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. System monitorowania Planu Rozwoju Miejscowości Dubicze Cerkiewne na lata 2016-2023 został stworzony w celu zapewnienia efektywnego i oszczędnego wydatkowania publicznych środków finansowych. Zapewni skuteczne i sprawne wdrażanie Planu Rozwoju.

Plan Rozwoju będzie podlegał stałemu monitoringowi - zarówno efekty, jakie przyniosą przedsięwzięcia uwzględnione w Planie, jaki i ponoszone na ich realizację nakłady finansowe. Proces monitoringu umożliwi określenie tempa oraz jakości wdrażanych projektów. Monitorowane będą również możliwości finansowe gminy, w tym jej zdolność kredytowa, możliwości pozyskania środków zewnętrznych oraz zdolność do zapewnienia tzw. wkładu własnego w odniesieniu do Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy. Za monitorowanie Planu odpowiedzialność będą ponosić: Wójt Gminy, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy, Sołtys wsi Dubicze Cerkiewne, kierownicy jednostek organizacyjnych

Monitorowanie Planu Rozwoju Miejscowości Dubicze Cerkiewne na lata 2016–2023 będzie polegać na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania Planu w kontekście zgodności z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Monitoring będzie informował o postępie realizacji i efektywności wdrażanych projektów.

Komunikacja społeczna Planu Rozwoju odbywać się będzie poprzez organizację konsultacji społecznych, podczas których grupy docelowe, czyli mieszkańcy, jednostki gospodarcze, organizacje i stowarzyszenia działające na terenie gminy będą mogły wnieść swoje sugestie i propozycje dokonania zmian w zadaniach inwestycyjnych umieszczonych w Planie.

Plan Rozwoju Miejscowości Dubicze Cerkiewne na lata 2016 - 2023 zostanie umieszczony na stronie internetowej Urzędu Gminy Dubicze Cerkiewne i będzie dostępny dla wszystkich zainteresowanych.

Na etapie tworzenia Planu będzie on konsultowany z członkami Rady Sołeckiej, z członkami wszystkich Komisji Rady Gminy. Poza tym Plan będzie konsultowany z mieszkańcami wsi.